

УДК 342.9

Купін А.П.

доцент каф. КАТП НУ «Запорізька політехніка»

ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ЩОДО ЗАБОРОНИ КУРІННЯ У ГРОМАДСЬКИХ МІСЦЯХ

16 грудня 2021 року Верховна Рада ухвалила Закон № 1978-IX «Про внесення змін до деяких законів України щодо охорони здоров'я населення від шкідливого впливу тютюну».

Норми Закону спрямовані на зменшення привабливості тютюнових виробів, захист від впливу вторинного тютюнового диму, викидів від електронних сигарет та аерозолі тютюнових виробів для нагрівання в публічних приміщеннях тощо.

Серед основних нововведень Закону № 1978-IX можна виділити такі: заборона куріння пристроїв для нагрівання у всіх місцях, як це вже є із сигаретами та електронними сигаретами (зокрема, школи, лікарні, заклади харчування, робочі місця), розширення переліку місць, де

куріння заборонено; запровадження медичних попереджень на пачках електронних сигарет та рідин до них, а на сигаретах медичне попередження збільшитися до 65 % від розміру упаковки; заборона продажу сигарет зі смаками та ароматами (фруктів, ягід чи солодошів) - наразі це діє як своєрідний «гачок» і приманка для залучення дітей до куріння; заборона реклами та стимулювання продажу тютюнових виробів, електронних сигарет і рідин до них, пристроїв для нагрівання тютюну.

Центр громадського здоров'я МОЗ України роз'яснив, які додаткові правила запроваджуються щодо захисту бездимного середовища, зокрема, для курців, для суб'єктів господарювання та некурців.

З 11 липня 2022 року Законом запроваджені додаткові правила щодо захисту бездимного середовища, зокрема заборонено куріння, вживання та використання: пристроїв для споживання тютюнових виробів без їх згорання; трав'яних виробів для куріння; предметів, пов'язаних із їх вживанням; тютюнових виробів; кальянів; електронних сигарет.

Куріння електронних пристроїв для нагрівання тютюну стало заборонено на рівні із сигаретами, кальянами та е-сигаретами у визначених Законом місцях.

Щоб мінімізувати шкідливий вплив тютюнопаління на здоров'я населення, Верховна Рада України ухвалила Закон України «Про заходи щодо попередження та зменшення вживання тютюнових виробів і їх шкідливого впливу на здоров'я населення». У статті 13 цього Закону законодавець визначає перелік місць, де забороняється куріння тютюнових виробів, а також електронних сигарет і кальянів.

Водночас і в місцях та закладах, де куріння заборонено, і в спеціально відведених для куріння місцях має бути розміщена відповідна наочна інформація: графічний знак та текст «Куріння заборонено!» чи «Місце для куріння. Куріння шкодить Вашому здоров'ю!».

Згідно із зазначеною статтею Закону сумарна площа спеціальних місць для куріння не повинна перевищувати 10 відсотків загальної площі споруди чи приміщення. Крім того, місце має бути обладнане витяжною вентиляцією чи іншими засобами для видалення тютюнового диму.

Важливо, що на час проведення масових заходів законодавець наділяє місцеві ради повноваженнями забороняти або обмежувати куріння тютюнових виробів.

Закон 1978-ІХ врегулював роботу суб'єктів господарювання практично всіх форм власності. Нині заборона на куріння тютюнових виробів, кальянів, електронних сигарет та ТВЕНів разом з пристроями для нагрівання тютюну діє в приміщеннях та на території закладів ресторанного господарства, навчальних закладів, спортивних і фізкультурно-оздоровчих споруд, закладів охорони здоров'я,

підприємств, установ та організацій, на станціях і вокзалах, у громадському транспорті тощо. У разі порушення Закону суб'єкти господарювання мають сплатити штраф у розмірі 1 000 грн, а в разі повторного протягом року порушення 10 000 грн.

Проте деякі заклади з кальянами дозволяли курити ці пристрої у своїх приміщеннях нелегально. До того ж куріння кальянів, як і інших тютюнових виробів та е-сигарет, не заборонялося на літніх майданчиках.

Ситуацію змінив Закон 1978-IX: з 11 липня 2022 року в антитютюновому законодавстві з'явилося визначення “приміщення” це будь-який простір, що має дах та обмежений двома або більше стінами чи перегородками, незалежно від матеріалу, з якого створено дах, стіни або перегородки, та незалежно від того, чи є конструкція постійною або тимчасовою. Тож, відповідно до Закону, якщо літня тераса закладу має дві стіни та дах – там не можна вживати кальян. Натомість курити кальян можна на вулиці та лише за умови наявності у закладу ліцензії на роздрібну торгівлю тютюновими виробами та продажу тютюну у пачках з акцизними марками.